

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. c)
Istorie

Testul 3

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Primele luni ale lui 1947, în special martie și mai, au adus și primele mari valuri de arestări [...]. Desființarea partidelor istorice, în toamna aceluiași an, a dat startul pentru noile valuri, masive; de altfel, în următoarele două decenii [...] se pot distinge două perioade de apogeu al terorii represive: una ce cuprinde anii 1947-1952 și o a doua, paradoxală în aparență, pentru anii 1957-1959 – pentru că ea survine după moartea lui Stalin, în paralel cu o relaxare care se face simțită în toate *democrațiile* populare. [...] Acest val de duritate are propriile sale explicații: pe de o parte, grija lui Gheorghiu-Dej ca revolta maghiară din 1956 să nu contagieze și societatea românească, pe de altă parte, grija aceluiași de a oferi Moscovei imaginea unui regim pe deplin stăpân pe situație, preocupare evidentă pentru Dej atât în pregătirea cât și în continuarea retragerii de către sovietici, în 1958, a Armatei Roșii staționate în România. Privit retrospectiv [...] pare foarte clar că toate aceste arestări premeditate – motivate sau nu în temeiul legii – nu aveau atât rostul pedepsirii unui comportament politic oarecare – cu care Partidul Comunist nu putea fi de acord –, cât pe acela de a extermina, la propriu, adversarii (în sens larg) și, mai ales, elita politică a României vechiului regim și, odată cu aceasta, sistemul și mecanismele tradiționale ale vieții politice românești.”

(A. Cioroianu, *Pe umerii lui Marx*)

B. „În 1963, pentru prima oară, România votează la ONU altfel decât Uniunea Sovietică [...] și, pe măsura acutizării conflictului chino-sovietic, pe care Gheorghiu-Dej se oferă să-l medieze, voturile independente ale României se înmulțesc. Drept urmare, regimul capătă respectabilitate în ochii Occidentului, interesat să slăbească coeziunea Pactului de la Varșovia. [...]. Delegații economice românești sunt primite în Elveția, Marea Britanie, Belgia, Olanda, Italia, în Japonia. În 1962 se semnează un acord cu un consorțiu anglo-francez pentru construirea Combinatului siderurgic de la Galați. [...] Refuzând să secondeze Moscova în dorințele sale de hegemonie asupra mișcării comuniste și muncitorești internaționale, România își ia ca aliați China și încurajările Occidentului. Și, profitându-se de conflictul chino-sovietic, într-o declarație din aprilie 1964 a Partidului Muncitoresc Român, cunoscută ca «Declarația de independență», se afirmă dreptul la libera manifestare a fiecărui partid comunist. [...] Detașarea lui Gheorghiu-Dej de Moscova trebuie explicată prin teama lui de procesul de destalinizare [...] care substituie, în țările «socialiste», echipele instaurate la putere de Stalin după 1945 și care putea aduce schimbări nedorite și în echipa conducătoare de la București.”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți liderul politic sovietic precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la Gheorghiu-Dej. **2 puncte**
3. Menționați două spații istorice precizate atât în sursa **A**, cât și în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că partidele istorice au fost desființate. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două acțiuni desfășurate în România, în perioada 1951-1970, în afara celor la care se referă sursele **A** și **B**. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între practicile politice utilizate în România, în ultimul deceniu al secolului al XX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Războiul s-a reluat cu înverșunare pe frontul din Moldova în iulie 1917, când generalul Averescu a pornit ofensiva de lângă Mărăști, în cadrul efortului general [...] de a învinge Puterile Centrale. Dar după câteva zile de succese, Averescu a oprit operațiunea pentru că situația din Galiția se agravase, iar trupele ruse din Moldova se dezorganizau, lipsite de disciplină și demoralizate. La 24 iulie/6 august, Mareșalul von Mackensen a lansat la rândul său o ofensivă puternică al cărei obiectiv era să dea o lovitură decisivă armatelor română și rusă și să oblige România să iasă din război. Luptele îndârjite au atins punctul culminant la 6/19 august, la Mărășești, când armata română a oprit înaintarea trupelor austriece și germane și a pus practic capăt ofensivei acestora.

Dar s-a ivit un nou pericol. [...] La 18 februarie/3 martie 1918, noul guvern bolșevic al Rusiei a semnat pacea de la Brest-Litovsk cu Puterile Centrale. Drept urmare, Rusia a ieșit din război, lipsind România de sprijinul rus și izolând-o de Occident. Două luni mai târziu, guvernul român, acum condus de [...] Alexandru Marghiloman, a semnat Tratatul de la București, prin care România devenea dependentă politic și economic de Puterile Centrale. Dar evenimente hotărâtoare pe câmpurile de luptă au schimbat repede soarta României. Pe frontul de vest, aliații au zădărnicit ofensiva germană finală din iulie 1918 și au început să înainteze constant spre Germania, iar în nordul Italiei au respins armatele austro-ungare și au obligat Austro-Ungaria să accepte un armistițiu [...].”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți alianța politico-militară precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați prim-ministrul guvernului român și acțiunea desfășurată de acesta, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la Pacea de la Brest-Litovsk. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la evenimentele desfășurate pe front în anul 1917, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia România se implică în anul 1916 în relațiile internaționale. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția politică a spațiului românesc în Evul Mediu, având în vedere:

- precizarea unui izvor istoric în care sunt atestate autonomiile locale din spațiul românesc intracarpatic în secolele al IX-lea – al XI-lea și menționarea a două caracteristici ale acestora;
- menționarea a două informații din *Diploma Cavalerilor Ioaniți* referitoare la autonomiile locale din spațiul sud-carpatic;
- prezentarea unei acțiuni desfășurate în deceniul patru al secolului al XIV-lea, în procesul de constituire a statului medieval românesc din Sudul Carpaților;
- formularea unui punct de vedere referitor la acțiunile politice desfășurate în a doua jumătate a secolului al XIV-lea, în spațiul românesc dintre Carpați și Dunăre și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, **elaborarea argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

**Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. c)**

**Istorie
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE**

Testul 3

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la zece.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Stalin **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: *Acest val de duritate are propriile sale explicații: pe de o parte, grija lui Gheorghiu-Dej ca revolta maghiară din 1956 să nu contagieze și societatea românească, Gheorghiu-Dej este preocupat de pregătirea și continuarea retragerii Armatei Roșii din România etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru fiecare răspuns: România, Moscova **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).** (3px2=6p)
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **A**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemplu: *Cauză: În 1963, pentru prima oară, România votează la ONU altfel decât Uniunea Sovietică [...] și, pe măsura acutizării conflictului chino-sovietic, pe care Gheorghiu-Dej se oferă să-l medieze, voturile independente ale României se înmulțesc. și efect: Drept urmare, regimul capătă respectabilitate în ochii Occidentului, interesat să slăbească coeziunea Pactului de la Varșovia. etc.*
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror alte două acțiuni desfășurate în România, în perioada 1951-1970, în afara celor la care se referă sursele **A** și **B** (1px2=2p)
Exemple: adoptarea Constituției din 1952, adoptarea Constituției din 1965 etc.
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărei acțiuni menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la acțiune (2px2=4p)
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între practicile politice utilizate în România, în ultimul deceniu al secolului al XX-lea
Exemplu: au caracter democratic etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea (30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Puterile Centrale **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: al XX-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru răspunsul: Alexandru Marghiloman
3 puncte pentru menționarea acțiunii desfășurate de acesta, la care se referă sursa dată
Exemplu: *a semnat Tratatul de la București* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la Pacea de la Brest-Litovsk (3px2=6p)
Exemple: *La 18 februarie/3 martie 1918, noul guvern bolșevic al Rusiei a semnat pacea de la Brest-Litovsk cu Puterile Centrale, Rusia a ieșit din război etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**

5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la evenimentele desfășurate pe front în anul 1917
câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**
Exemplu: Generalul Averescu coordonează acțiunile militare desfășurate pe front în anul 1917. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *Războiul s-a reluat cu înverșunare pe frontul din Moldova în iulie 1917, când generalul Averescu a pornit ofensiva de lângă Mărăști și Dar după câteva zile de succese și Averescu a oprit operațiunea pentru că situația din Galiția se agravase, iar trupele ruse din Moldova se dezorganizau etc.* **Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.**
6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** aderarea la Antanta **etc.**) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

SUBIECTUL al III – lea **(30 de puncte)**

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru precizarea oricărui izvor istoric în care sunt atestate autonomiile locale din spațiul românesc intracarpatic în secolele al IX-lea – al XI-lea (**de exemplu:** *Gesta Hungarorum etc.*)
câte 3 puncte pentru menționarea oricăror două caracteristici ale acestora (**de exemplu:** sunt constituite pe teritoriul uniunilor de obști/obștilor, conducătorul lor are atribuții militar-administrative **etc.**) **(3px2=6p)**
- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două informații din *Diploma Cavalerilor Ioaniți* referitoare la autonomiile locale din spațiul sud-carpatic (**de exemplu:** menționează spațiul în care sunt localizate, precizează obligațiile economice și militare ale acestora **etc.**) **(3px2=6p)**
- **2 puncte** pentru menționarea oricărei acțiuni desfășurate în deceniul patru al secolului al XIV-lea, în procesul de constituire a statului medieval românesc din Sudul Carpaților (**de exemplu:** lupta de la Posada (1330) **etc.**)
3 puncte pentru prezentarea acțiunii menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la acțiune și se utilizează relația cauză-efect;
1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la acțiune
- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la acțiunile politice desfășurate în a doua jumătate a secolului al XIV-lea, în spațiul românesc dintre Carpați și Dunăre (**de exemplu:** Acțiunile politice desfășurate în a doua jumătate a secolului al XIV-lea, în spațiul românesc dintre Carpați și Dunăre, au ca scop consolidarea statului medieval. **etc.**)
4 puncte pentru sustinerea punctului de vedere formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**